

[Lundberg.]

saadant Forslag alvorligt. Det kan man ikke gøre, disse Paragraffer maa paa Forhaand siges at være dødsdømte, og det er derfor fuldkommen forkasteligt at sætte deres Vedtagelse som Betingelse for at give de arbejdsløse Understøttelse.

Efter Lovforslagets § 10 skal der ydes Kommunerne et Tilskud paa 10 Mill. Kr. til Bestridelse af deres Udgifter til Vejvæsenet. Det ærede Medlem sagde, at det var mærkeligt, at andre Partier ikke havde opdaget det Forslag, som det radikale Venstre havde forelagt. Jo, vi Socialdemokrater har opdaget det, og vi har oven i Købet selv et Forslag liggende af samme Natur, der er forelagt før de Radikales Forslag, nemlig et Forslag om offentlige Arbejder, et Forslag, hvori alle disse Ting ogsaa er taget med. Men naar det ærede Medlem Hr. Willesen ved, hvilken Behandling det radikale Venstres Forslag og Socialdemokraternes Forslag om Laan til Kommunerne, til Grundforbedring af Vejanlæg har faaet, hvor kan han saa staa op her og give det Udseende af, at han tror paa, at det er gennemførligt i denne Samling at skaffe 10 Mill. Kr. i Tilskud til Istandsættelse af Veje?

Med Hensyn til Nødhjælpsparagrafferne 11 og 12 vil jeg sige, at det er i og for sig udmærket. Vi kunde godt være med til, at Kommunerne fik en større Erstatning, naar de satte Arbejder i Gang. Men her har vi akkurat det samme Forhold. Vi har talt om Arbejdsløshedslov ud over alle Bredder, og vi har i et Udvalg i sin Tid forhandlet paa Kryds og tværs for at faa mere ud af disse Forhold; men det har ikke været muligt. Og nu kommer det ærede Medlem her med et Forslag i §§ 11 og 12, om hvilket han maa kunne sige sig selv, at der ikke er nogen som helst Mulighed for, at det kan gennemføres i Vinter.

Med Hensyn til Huslejovens Ophævelse gav Indenrigsministeren jo et vist Tilsagn. Derfor vil jeg gerne have Lov til at understrege, at vi ser med meget stor Betænkelighed paa en saadan Ophævelse. Jeg maa hævde, at hvis Huslejeloven blev ophævet med eet Slag pr. 1. November 1928, vilde det betyde en Katastrofe for mange af Lejerne her i København. Ser man paa Lejestigningen i København og Provinserne fra 1916 til 1925, faar man et udmærket Indblik i, hvorledes Lejerne svulmer op i samme Øjeblik, Huslejeloven ophæves. Fra 1916 til 1925 steg Lejen af 1 Værelses Lejligheder her i København med 77,9 pCt., 2 Værelses Lejligheder med 60,2 pCt. og 3 Værelses

Lejligheder med 60 pCt., i alt en Lejestigning paa gennemsnitlig 58,7 pCt. I Provinserne steg 1 Værelses Lejligheder med 110,8 pCt., 2 Værelses Lejligheder med 88,2 pCt. og 3 Værelses Lejligheder med 83 pCt., i alt en Lejestigning paa gennemsnitlig 83,8 pCt. Det vil sige, at Lejestigningen i Provinserne er 25 pCt. større end i København. Der er da ingen Tvivl om, at det netop hænger sammen med, at man i København i den Periode har haft Huslejelovgivning, medens den for Provinsernes Vedkommende er ophævet, og skønt jeg ikke har Tallene her ved mig i Øjeblikket, skulde jeg tro, at jeg husker meget fejl, hvis dette Forhold ikke er blevet endnu grellere efter de sidste Beretninger, der foreligger. Hvis vi nu tænker os en saadan yderligere Lejestigning paa 25 pCt., som Lejerne er steget mere i Provinserne end i København, vil Huslejelovens Ophævelse i København betyde en øjeblikkelig Foræring paa 50 Mill. Kr. til Grundejerne. Og selv om det maaske ikke vil blive saa meget, men blot en Stigning paa 10 pCt., er det 20 Mill. Kr. om Aaret i Lommen paa Grundejerne i København. Det er klart, at vi her maa være varsomme. Vi kan ikke være med til, at en saadan Lov med en Linie og paa en bestemt Dato fuldkommen skæres ned til Bunds. At Ejerne vil benytte deres Opsigelsesret til at faa Lejerne sat op, er ganske givet. I Aarhus resulterede den frie Opsigelsesret i, at 3 000 Familier øjeblikkelig blev opsagt; og da den førstkommande Flyttedag indtraf, var der 200 Familier flere husvilde end før. Nu har Forholdene rettet sig noget. Men at der øjeblikkelig vil komme saadanne Følger af Huslejelovens Ophævelse, er der ingen Tvivl om.

Saa er der ganske vist § 13 foruden Blækklatten, som Ministeren omtalte: § 14. Den giver Adgang til, at Kommunerne kan faa Lov til at give de arbejdsløse en Understøttelse, som svarer til den, der var foreslaet i et af det ærede Medlem Hr. P. Munch stillet Ændringsforslag, da vi sidst behandlede Spørgsmaalet om Understøttelse til de arbejdsløse. Men det forekommer mig, som sagt, at alt det Omsvøb, man her har gjort for at naa frem til en Undskyldning for sin Afstemning for kort Tid siden, burde man have sparet. Man bør ikke give det Udseende af, at man vil hjælpe de arbejdsløse, hvis Understøttelse er brugt op, naar man samtidig foreslaar Bestemmelser, om hvilke man ved, at de er dødsdømte med den nuværende politiske Konstellation i Folketinget. Det er jo — jeg maa jo ikke